

UTBILDNINGSNÄMNDEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 10-102/812
SID 1 (15)

2010-04-09

Handläggare:

Johanna Engman Telefon 08-508 33702

Monica Söderman Telefon 08-508 33889

Ingrid Olsson Telefon 08-508 33810

Till

Utbildningsnämnden 2010-04-15

Underlag för budget 2011 med inriktning 2012 och 2013 för utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2011 och inriktning för 2012 - 2013. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Thomas Persson

Direktör

Lars Brandt

Avdelningschef

Vuxenutbildningsavdelningen

Håkan Edman

Avdelningschef

Grundskoleavdelningen

Birgitta Elm

Avdelningschef

Personalavdelningen

Johanna Engman

Avdelningschef

Kvalitets- och ekonomiavdelningen

Marie-Louise Hammer Åberg

Avdelningschef

Gymnasieavdelningen

Carina Nilsson

Avdelningschef

Uppdragsavdelningen

Agnetha Styrwoldt-Alfheim

Avdelningschef

Administrativa avdelningen

Per Thorslund

Avdelningschef, Avdelningen för
enskilt driven/fristående verksamhet

Bilagor

1. Obligatoriska bilagor
2. Antal barn/elever/studerande

Box 22049, 104 22 Stockholm. Besöksadress Hantverkargatan 2 F

Telefon 08-508 33000

registrator@utbildning.stockholm.se

www.stockholm.se

3. Schabloner och kostnadsutveckling 2006-2010
4. Omvärldsbevakning – till utbildningsnämnden

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nedan anges i punktform strategiska satsningar för att nämnden under treårsperioden ska bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Vision Söderort och Vision Järva – skolstrategier för högre måluppfyllelse
- Samverkan i länet och med landstinget kring samordnat/utökat utbildningsutbud inom gymnasieskola och vuxenutbildning
- Samverkan med SISAB för minskad energiförbrukning

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Använda resurser så att de maximalt bidrar till elevers lärande
- Säkerställa en god genomförandeprocess för reformerna inom skolområdet
- Information till brukare – utveckling av nya kvalitetsmått som grund för val av skola
- Systematiskt kvalitetsarbete – utveckling av analys och bedömning
- Utveckling av undervisningen med informations- och kommunikationsteknik,
- Utformning av en FoU-strategi för utvecklingsarbete, kopplad till prioriterade insatser för att öka elevers måluppfyllelse
- Aktivt arbete med personalförsörjning
- Kartläggning av lärares grundläggande behörighet och utveckling av befintliga PA-system
- Insatser för att minska sjukfrånvaron

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Utveckla befintliga resursfördelningssystem för grundskola och gymnasieskola utifrån lika villkor
- Utveckling av skolornas lokala organisation
- Justering av utbildningsförvaltningens organisation
- Ny kartläggning av verksamheter som kan konkurrensutsättas
- Planering för att staden ska ha tillräcklig skolkapacitet oavsett huvudman - planering för ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler för egen regi.

2. Nämndens verksamhetsområde

Visionen

Arbetet med Vision 2030 och skola i världsklass fortsätter för utbildningsförvaltningen, att konsekvent utveckla verksamheten på alla nivåer för att kunna möta nya utmaningar och behov. Det systematiska kvalitetsarbetet är grunden och utgångspunkterna är som tidigare:

- Skolan ska vara världsbäst för varje elev
- Skolan ska sträva efter en utbildningsnivå i världsklass
- Skolan ska förbereda eleverna för att vara världsmedborgare

Kommunikation och uppföljning är viktiga verktyg för att säkerställa att alla är delaktiga och för att mäta utveckling/resultat av det arbete och de insatser som görs inom visionen.

Övergripande verksamhet - Tillhandhållarperspektiv

Prognos över antal barn/elever och studerande 2011-2013

Nedan anges prognos för genomsnittligt antal barn/elever och studerande för åren 2011-2013. Se också bilaga 2.

Förskola	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmsbarn i enskild regi	15 996	16 260	17 400	17 700	17 900
Stockholmsbarn i annan kommun	34	40	90	90	90
Totalt förskola, enskild eller annan kommuns regi	16 030	16 300	17 490	17 790	17 990

Grundskola	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholms elever i Stockholms skolor	57 696	58 260	58 800	59 900	61 000
Stockholms elever i annan kommun	1 341	1 060	1 220	1 220	1 220
Stockholms elever i fristående skolor inkl. specialskolor	13 925	14 760	15 500	16 700	17 700
Stockholms elever i internationella skolor	700	685	730	730	730
Totalt grundskola	73 662	74 765	76 250	78 550	80 650

Det totala elevantalet i grundskolan beräknas öka med 2-3 procent per år under perioden 2011–2013 från 76 300 till 80 800 elever, en ökning med 4 500 elever. Ökningen sker i skolår 0-6 och främst i skolår 4-6.

Mer än 20 procent av de fristående skolorna i landet finns i Stockholm stad. Fristående grundskolors marknadsandel bedöms fortsätta öka i samma takt som tidigare, med cirka 1 procent per år, från 20 procent 2011 till 22 procent 2013.

Skolbarnsomsorg	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmsbarn i Stockholms skolor	22 811	24 420	26 500	27 200	27 700
Stockholmsbarn i annan kommun	210	235	200	200	200
Stockholmsbarn i enskild verksamhet	5 558	5 995	6 250	6 340	6 390
Totalt skolbarnsomsorg	28 579	30 650	32 950	33 740	34 290

Obligatorisk särskola

	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmselever i Stockholms skolor	753	690	740	740	740
Stockholmselever i annan kommun	33	30	35	35	35
Stockholmselever i fristående skolor	153	150	150	150	150
Totalt obligatorisk särskola	939	870	925	925	925

Prognosen 2011-2013 bygger på utfallet 2009. Antalet elever i obligatoriska särskolan har varit relativt konstant under åren.

Gymnasieskola

	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmselever i Stockholms skolor	15 020	13 990	13 790	13 370	12 850
Stockholmselever i annan kommun	2 600	2 810	2 810	2 750	2 670
Stockholmselever i fristående skolor	8 800	9 740	9 850	9 720	9 610
Totalt gymnasieskola	26 420	26 540	26 450	25 840	25 130

Antalet gymnasieelever beräknas under den närmaste treårsperioden minska, främst beroende på demografiska orsaker. Antalet elever som väljer fristående skola förväntas öka från ca 37 procent till 38 procent. Antalet elever som väljer gymnasieskola i en annan kommun förväntas fortsätta att ligga på ca 10 procent.

Gymnasiesärskola

	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmselever i Stockholms skolor	225	225	220	215	210
Stockholmselever i annan kommun	58	70	65	65	70
Stockholmselever i fristående skolor	93	105	110	115	120
Totalt gymnasiesärskola	376	400	395	395	400

Prognosen bygger på avläsning vårterminen 2010 samt skolornas prognos för året och beaktar den prognostiserade elevminskningen i gymnasieskolan.

Vuxenutbildning

	KF 2010	VP 2010	2011	2012	2013
Stockholmsstuderande i grundläggande vuxenutbildning	1 500	1 000	1 500	1 500	1 500
Stockholmsstuderande i gymnasial vuxenutbildning	4 500	4 300	4 500	5 000	5 000
Särvux	200	200	200	200	200

Totalt utbildning för vuxna

Prognosen utgår ifrån verksamhetsplan 2010 och avser motsvarande heltidsplatser.

Elever från andra kommuner i

Stockholms skolor

	ÅR 2009	VP 2010	2011	2012	2013
Skolbarnsomsorg	174	250	250	250	250
Grundskola	2 149	2 040	2 000	2 000	2 000
Obligatorisk särskola	36	35	35	35	35
Gymnasieskola	3 939	4 025	3 950	3 850	3 750
Gymnasiesärskola	119	120	120	120	120
Utbildning för vuxna	590	540	540	540	540
Särvux	98	100	100	100	100

Information till brukare – nya kvalitetsmått

Förvaltningen kommer under perioden att förbättra och kvalitetssäkra informationen och tillgängligheten till skolsidorna på www.stockholm.se, Jämför Service. Informationen ska vara av hög kvalitet, aktuell och likvärdig för alla skolor, oavsett huvudman.

Utbildningsstatistik från verksamhetssystemen samlas i stadens databas LIS (Lednings- och informationssystem) och levereras bland annat till Jämför Service. För att kunna tidigarelägga presentationen av resultat ska staden ta ett övergripande ansvar för insamling och kvalitetssäkring av utbildningsdata som sedan levereras samlat till Statistiska centralbyrån. Arbetet ska leda till förbättrad kvalitet på insamlade uppgifter.

Nya kvalitetsmått på skolornas arbete ska utvecklas, måluppfyllelse ska beskrivas med hänsyn tagen till elevernas bakgrund och förkunskaper samt med möjlighet till könsuppdelad redovisning.

Val av skola

Från vårterminen 2010 finns möjlighet att välja förskoleklass vid alla kommunala och några fristående grundskolor via en e-tjänst. Under perioden kommer skolval till hela grundskolan att göras möjligt via e-tjänst och gemensamma urvalsgrunder för alla grundskolor inklusive förskoleklass ska utvecklas. Valet av skola föreslås tidigareläggas till januari månad. Intentionen är att samtliga huvudmän i Stockholm ska ansluta sig till e-tjänsten, så att vårdnadshavare kan välja skola och finna information om samtliga Stockholms grundskolor i en gemensam tjänst.

Resultatskillnader – nya resursfördelningssystem

Valfriheten och det växande antalet fristående skolor har inneburit en ökad elevrörlighet i staden. Forskning och bland annat Skolverkets analys tyder på att detta tillsammans med en ökad boendesegregation kan ha bidragit till en ökad segregering och homogenisering i skolan. Med homogenisering menas att skolors elevsammansättning har blivit allt mer socioekonomiskt homogen och skillnaderna mellan skolor när det gäller elevernas resultat har blivit allt större. Resultatskillnaderna är tydliga utifrån social bakgrund och kön.

Nuvarande resursfördelningssystem för grundskola och gymnasieskola har inte lett till förväntad förbättring av resultaten under de år systemet varit i bruk. Ny lagstiftning gör också att resursfördelningen behöver ses över. Systemen ska gälla både kommunala och fristående enheter.

Systematiskt kvalitetsarbete

I regeringens förslag till ny skollag föreslås att varje huvudman ska ha ett ansvar för att planera, följa upp och utveckla utbildningen på ett systematiskt sätt. Huvudmannen ska som i dag ha ett övergripande ansvar för att kvalitetsarbetet kommer till stånd och att motsvarande kvalitetsarbete görs på förskole- och skolenhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kraven på

särskilda dokument benämnda kvalitetsredovisning, skolplan respektive lokal arbetsplan avskaffas.

Kraven på kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser kvarstår och påverkar inte skolornas arbete utifrån stadens system, ILS och webbverktyget för ILS som skolorna använder idag. Kvalitetsarbetet kommer även fortsättningsvis att inordnas i stadens planerings- och uppföljningsprocess.

På förvaltningsnivå kan vissa uppföljningsdokument som idag upprättas tas bort och i stället ingå i stadens ordinarie uppföljning. Viss anpassning och utveckling kan därför behövas. En del i att säkerställa kvalitetsarbetet är dialoger mellan olika nivåer inom staden.

Utveckling av analys och bedömning av resultat behöver fortsätta. Kopplingen mellan mål, resultat och insatta resurser ur olika perspektiv ska tydliggöras i alla skolformer. Förvaltningen kommer därför i ökad utsträckning att stödja en sådan process.

I skollagsförslaget föreslår regeringen att kommuner även fortsättningsvis ska erbjuda huvudmännen för de fristående skolorna som är belägna i kommunen att låta de fristående skolorna ingå i kommunens information på huvudmannanivå.

Vision Söderort och Vision Järva

Vid utgången av 2010 ska resultat av pågående projekt och utprovning av olika arbetssätt med koppling till aktuell forskning utmynna i en skolstrategi för Järva och Söderort. Strategin ska stödja skolorna i utvecklingen och tillämpningen av framgångsrika strategier för bättre skolresultat. Då elevers kunskapsutveckling är en långsiktig process som sträcker sig över många år, är genomförandeprocessen för att tillämpa en skolstrategi ett prioriterat område för planeringsperioden.

Varje enskild skola ska under perioden fastställa sin skolas framgångsrika strategier och redovisa skolresultat som inte understiger dagens genomsnittliga värde för Stockholms samtliga skolor. Under planperioden ska dessutom erfarenheterna från utvecklingen på Järva och i södra ytterstaden tas tillvara för en utvidgning av arbetet och omfatta skolor i Hässelby-Vällingby.

Hösten 2010 påbörjas ett flerårigt projekt, Järvalärning, som har fokus på unga vuxna mellan 18-24 år. Projektet ska visa att det är möjligt att vända ett utanförskap till en samhällsanpassad tillvaro med försörjningsmöjligheter, genom bland annat anpassade utbildningar med individuellt stöd. Projektet har beröring med Jobbtorgen och övriga ungdomsprojekt som drivs inom staden och finansieras centralt i staden.

Ungdomar som inte går i gymnasieskolan

Staden behöver satsa mer på ungdomar/unga vuxna utanför utbildningssystemet och med olika insatser få dem att söka sig till studier eller andra aktiviteter. En modell för långsiktig finansiering behöver tas fram.

Kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola

Utbildningsförvaltningen kommer, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, att erbjuda kompetensinsatser samt utveckla karriärvägar inom förskolan. Olika typer av karriärvägar utvecklas. Den ena är en pedagogkarriär med ämnesfördjupning, den andra inriktad på chefskap. Barnskötare utbildas till förskollärare och förskollärare får möjlighet att läsa magisterutbildning med syftet att stärka den forskningsbaserade kunskapen och driva utvecklingsarbete i förskolan.

Under planeringsperioden fortsätter satsningar på kvalitetsfrågor och kvalitetsutvecklingsarbete.

Samarbete med universitet/högskolor kring forskning/FoU

Utbildningsnämnden fattade 2008 beslut om inriktning för arbetet med att stärka forsknings- och utvecklingsarbetet i Stockholms skolor där följande huvudområden identifierades: Ökad användning av aktuella forskningsresultat, ökat antal lärare med behörighet på avancerad nivå, mer av forskning i skolan och ökat inflytande över val av forskningsområden. Ett flertal insatser har initierats men att skapa en bred medvetenhet om aktuell skolforskning och en ökad vetenskaplig grund för skolans arbete på olika nivåer är ett långsiktigt arbete som behöver fortgå över tid. En gemensam FoU-strategi för förvaltningens utvecklingsarbete behöver utformas och ytterligare kopplas till de prioriterade behov och insatser som har identifierats för att öka elevers måluppfyllelse. Ett led i detta är att stärka skolledares och lärares kompetens att formulera viktiga forskningsområden och i ökad samverkan med högskolor och universitet i länet, nationellt och internationellt skapa möjligheter för att dessa på olika sätt beforskas. Satsningarna på att fler lärare och skolledare får examen på avancerad nivå, både magister-, master- och forskarnivå, behöver fortsätta.

Kunskap om aktuell forskning om vad det är som påverkar resultaten i skolan och framförallt vilka kompetenser och förmågor en framgångsrik lärare har behöver synliggöras. En del i arbetet är förvaltningens uppdrag att skapa ett meriterings- och portfoliosystem för lärare och ytterligare förankra och efterfråga karriärtjänster för lärare, både på skolornivå och på central förvaltning. I samarbete med högskolor och universitet bör också möjligheterna till delade tjänster undersökas.

Länssamverkan

Inom Kommunförbundet Stockholms Län måste det utvecklas en organisation, på länsnivå, som kan bereda frågor om utbud och efterfrågan. Vikten av en länsgemensam bild understryks dels av reformeringen av gymnasieskolan 2011, dels av nedgången av elevkullarna de närmaste åren. Inom ramen för KSL pågår

ett arbete som syftar till gemensam elevdatabas och elevenkät. Jämförbarheten mellan skolor ska öka i den information som presenteras om utbildningarna via den valportal som KSL ansvarar för. KSL kommer att rekommendera kommunerna att ställa sig bakom en gemensam interkommunal prislista för gymnasieprogrammen, för införande från och med 2011.

Inom vuxenutbildningen är målet att skapa ett långsiktigt samarbete kring en vuxenutbildningsregion i Stockholms län. Behov finns av en gemensam strategi för resursutnyttjande i form av upphandling och interkommunal hantering samt kvalitetsfrågor och utbud. En kartläggning av upphandlingsvolym och aktörer ska göras som grund för en gemensam analys och eventuellt ställningstagande om att genomföra gemensam upphandling.

Utbildningsförvaltningen arbetar tillsammans med Stadsledningskontoret och Stockholms läns landsting med att utveckla ett Vård- och omsorgscollege i Stockholm. Med Vård- och omsorgscollege skapas karriärvägar för både ungdomar och vuxna. Utbildningen inrymmer ungdomsgymnasium, vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning och uppdragsutbildning. Yrkeshögskoleutbildningar inom vård och omsorg om äldre, barnsjukvård, barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, akutsjukvård och funktionsnedsättning planeras. En yrkeshögskoleutbildning till äldrespecialist/undersköterska startar januari 2011. Vård- och omsorgscollege bidrar till kompetens- och personalförsörjning i staden.

Egen regi

Förvaltningens arbete för att öka andelen elever med fullständiga betyg kommer under perioden att intensifieras. Det långsiktiga målet är att inga elever ska lämna skolan utan grundläggande kunskaper. Kunskap, bildning och inspirerande studiemiljöer ska präglade stadens skolor.

Stora reformer inom skolområdet

Under perioden kommer det att krävas både tid och resurser för att säkerställa en god genomförandeprocess av de kommande reformerna; ny skollag, nya läroplaner och kursplaner i grundskolan och särskolan, ny gymnasieskola med nya ämnesplaner gemensamma med gymnasial vuxenutbildning, ny betygsskala och förändringar av förskolans läroplan.

Skolverket har fått särskilda medel för att stödja kommunerna med implementeringen av Skola 2011 och GY2011 och kommer under en treårsperiod att anordna konferenser och seminarier samt ta fram kommentar- och stödmaterial av olika slag. Förvaltningen har under 2010 avsatt medel för att ytterligare förstärka implementeringen av GY2011.

Implementeringen av de kommande reformerna kommer att ta mycket tid och resurser. Insatser inom prioriterade utvecklingsområden kopplas till detta arbete.

Utrymmet för ytterligare nya utvecklingsområden är starkt begränsat - om inte kärnverksamheten ska nedprioriteras.

Under perioden avser förvaltningen att se över grundskoleorganisationen (skolornas årskursindelning) utifrån nya skollagen. I översynen ska även ingå att se om en eventuell förändring leder till konsekvenser för skolornas lokaler.

Förvaltningen avser även att utveckla en modell för omstart av kommunala skolor som inte når nämndens krav på kvalitet och/eller fått dåligt rykte.

Skolornas organisation

Förvaltningen kommer under perioden fortsätta att stödja rektorerna i arbetet för flexiblare arbetsorganisation för lärare. Syftet är att resurserna ska användas på ett sådant sätt att de maximalt bidrar till elevernas lärande. Förvaltningen ska, bland annat genom arbetet i stadens lokala partsgrupp för skolutveckling och utifrån det partsgemensamma "Läraryppdraget", inspirera och skapa möjligheter för diskussion och erfarenhetsutbyte mellan olika skolor om bland annat arbetsorganisationen.

Lärarna är den enskilt viktigaste faktorn för elevers lärande. Det är därför angeläget att lärarnas kompetens i så hög utsträckning som möjligt används i arbetet med elever. Skolledningarna behöver i större utsträckning diskutera med lärarna om hur uppdraget ska genomföras för att förbättra elevernas resultat.

Förvaltningen kommer att stödja arbetet med att ta fram nya idéer om hur den kontinuerliga kompetensutvecklingen i det vardagliga arbetet för lärare ska se ut och organiseras. Under perioden måste även en diskussion föras om hur skolorna tillvaratar skickliga lärares kompetenser i olika former av karriärtjänster.

Förvaltningen kommer även att arbeta för att skolornas lokala organisation utvecklas t.ex. ledningsfunktionen, olika stödfunktioner, administration, städ, skolkök m.m. En del i arbetet är att satsa på kvalificerad administrativ kompetens i skolorna. Detta frigör resurser och ökar rektors möjligheter att leda skolans pedagogiska utvecklingsarbete. I samband med detta måste också ansvar- och arbetsfördelning mellan enhet och central förvaltning prövas.

Utveckling av undervisningen med informations- och kommunikationsteknik, IKT, måste ske.

Stockholms stads gemensamma IT-satsning GS-IT säkerställer kvaliteten i grundläggande IT-funktioner. För att fortsätta utvecklingen krävs ett omfattande utvecklingsarbete i verksamheten. Troligen behöver samtliga skolor utrustas med trådlösa nätverk för att lärare ska få tillgång till en egen bärbar dator. Detta är en förutsättning för att lärarens pedagogiska och administrativa uppgifter ska kunna skötas kontinuerligt, t.ex. undervisningen och frånvarorapportering i direkt anslutning till en lektion.

En satsning på bättre infrastruktur och ökad datortillgänglighet måste kombineras med kompetensutveckling, såväl för lärare som för elever. Den framgångsrika PIM-satsningen följs upp av ett systematiskt och långsiktigt arbete för att ta vara på och fördjupa IT-kompetensen bland stadens lärare.

Elevhälsa/särskilt stöd

Förvaltningen har utarbetat ett kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive den specialpedagogiska verksamheten i Stockholms skolor. Programmet ska säkra elevers rätt till stöd och bidra till alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Tydliga krav ställs på hur elevhälsoarbetet ska ledas. Ansvar och uppdrag tydliggörs för såväl rektor och elevhälsans yrkesprofessioner som övrig personal i skolan. En omfattande implementering av kvalitetsprogrammet är nödvändig för att det ska få effekt.

I propositionen om den nya skollagen stärks rättssäkerheten för elever och vårdnadshavare genom att betydligt fler beslut än i dag kommer att kunna överklagas, bland annat beslut om upprättande av åtgärdsprogram. Processerna kring beslut om åtgärdsprogram och särskilt stöd är i förslaget till ny skollag mer preciserade än tidigare. Respektive huvudman måste därför ge rektorens utbildning och stöd, för att de ska kunna fatta välgrundade beslut. Det kommer att behövas förstärkning inom detta område på central förvaltning och eventuellt också inom stadens juridiska avdelning.

En särskild satsning på kompetensutveckling för skolans övriga personal, lärare och elevhälsopersonal, när det gäller åtgärdsprogram och elevdokumentation är nödvändig för att rektor ska kunna förses med korrekta beslutsunderlag.

Ledarförsörjning/Kompetensförsörjning chefer

Förvaltningens chefsfunktion ska ses över, utifrån vunna erfarenheter, samarbete inom staden och ökade ambitioner när det gäller rekrytering av chefer. Här avses även chefer under enhetsnivå, gymnasiets pilotprojekt och fler femårsförordnanden.

Personalförsörjning/Kompetensförsörjning

Förvaltningen har hittills löst sin personalförsörjning till stor del genom intern rörlighet. På det sättet har kompetensen hos personalen tagits tillvara vid neddragningar på enheter. Genom att arbeta aktivt med personalförsörjningen (dvs matcha överskott av personal mot behov) kan förvaltningen bedriva en god personalpolitik. Detta bör för lärargruppen beaktas när kollektivavtalet för hantering av övertalighet vid arbetsbrist inom Stockholms stad ses över.

Bland de befattningar som har relativt stor procentuell andel pensionsavgångar utmärker sig rektorer, skolintendenter/administrativa chefer, skolläkare, skolpsykologer och specialpedagoger.

De demografiska förutsättningarna när det gäller elevantalet under perioden visar på ett ökat behov av lärare i grundskolans tidigare år medan det kommer att finnas överskott av grundskollärare senare år samt gymnasielärare.

Kommande beslut om ny lärarutbildning, eventuell lärarlegitimation och krav på behörighet för undervisning kommer att innebära ökade krav på skola och lärare. Eftersom beslut ännu inte är fattat, och det är osäkert vilka övergångsregler som kommer att finnas, är det i dagsläget svårt att bedöma konsekvenserna.

Förvaltningen behöver ändå kartlägga lärarnas grundläggande behörigheter för att kunna jämföra mot de nya behörighetsreglerna, trots att det ännu inte finns ett nytt personaladministrativt system. Kartläggningen möjliggör dels att samordna behov av kompetensutveckling genom Lärarlyftet som finns kvar åtminstone 2011, dels att ta fram en tidplan och behov av resurser för att lärare ska kunna valideras och/eller komplettera sin behörighet.

Uppstramningen i nya lagstiftningen av behörighetskraven på lärare för att undervisa i olika ämnen och årskurser kommer med största sannolikhet att få konsekvenser för både rektorer och lärare när undervisningen ska organiseras, framför allt i grundskolan. Svårigheter kan bland annat uppstå med att skapa tjänster för lärare med viss ämnesbehörighet och med att begränsa det antal lärare som eleverna möter. Elever kommer i flera fall att möta ett större antal lärare än idag.

Jämställdhet och mångfald

Cheferna inom stadens olika verksamheter har en viktig roll för att främja arbetet med jämställdhet och mångfald. Därför har staden utvecklat inslag av mångfalds- och jämställdhetskompentens inom ramen för den pågående chefsutbildningen.

Förvaltningens statistiska redovisningar avseende såväl elever som personal behöver utvecklas för att visa på eventuella skillnader beroende på kön.

Sjukfrånvaro

Utbildningsförvaltningens mål är att sänka kostnaderna för sjukfrånvaron till hälften under planeringsperioden. Arbetet omfattar riktade insatser dels mot arbetsplatser med hög korttidsfrånvaro, dels insatser för att förebygga nya sjukskrivningar och långtidsfrånvaro. Detta gäller framför allt för yrkesgrupper med hög sjukfrånvaro där hälsofrämjande arbete, friskvårdssatsningar och/eller andra arbetsmiljöåtgärder ingår.

Särskilt prioriterat är arbetet med ett pilotprojekt för sjuk- och friskanmälan och anmälan vid vård av sjukt barn. Om projektet visar ett positivt resultat med minskad frånvaro kommer övriga arbetsplatser inom utbildningsförvaltningen att omfattas under perioden.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet, bland annat via medarbetarenkäten, i syfte att minska risken för ohälsa.

Minskad energiförbrukning

Utbildningsförvaltningen kommer i samarbete med SISAB att ta fram en plan för hur Stockholms kommunala skolor ska minska energiförbrukningen. Alla skolors kunskap ska öka om vad personal och elever kan göra i vardagen för att minska energikonsumtionen. Det finns stora energivinster i att bättre närvarostyra el och värme. SISAB ska effektivisera uppvärmningen, vilket även inkluderar effektivare fläktar med värmeåtervinning. För att minska verksamheternas elförbrukning måste effektivare belysningsarmatur installeras. Även den maskinella utrustningen ska vara så energieffektiv som möjligt. Förvaltningen kommer också att se över anläggningarnas tariffer. Erfarenhet från andra förvaltningar tyder på skollokalerna ofta är allt för högt säkrade.

Utbildningsförvaltningens organisation

Efter några års erfarenheter finns anledning att inför de kommande åren se över och justera utbildningsförvaltningens avdelnings- och enhetsorganisation samt olika funktioners omfattning.

Över tid har antalet fristående skolor och enskilt drivna förskolor ökat. De många fristående/enskilt drivna verksamheten, de nya reglerna om lika villkor inklusive resursfördelning och konsekvenser av den nya skollagen samt fortsatt utveckling av kvalitativ information till medborgare inför val av förskola/skola innebär behov av förstärkningar. Det gäller även stödet till skolorna kring individärenden när lagstiftningen skärps. Förvaltningen behöver ytterligare tydliggöra de två uppdragen, att driva kommunala skolor respektive att svara för förskola/skola för stadens alla barn/elever, och gränssnittet däremellan. Detta kan innebära justeringar i organisationen, bemanning, ansvar och arbetsuppgifter.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Obligatoriska bilagor återfinns i bilaga 1. I bilaga 3 framgår utvecklingen av schabloner 2006-2010 och kostnader inom utbildningsverksamheten 2004-2008.

Insatser för kompetensutveckling m.m. inom förskolan (se sid 7) beräknas kosta 16 mnkr årligen. Under innevarande mandatperiod har staden avsatt 36 mnkr för ändamålet. Kostnadsökningen beror på en ökad ambition att vidareutbilda barnskötare till förskollärare i syfte att öka andelen förskollärare bland personalen (42 procent i Stockholm jämfört med 53 procent i riket).

En elevantalsökning inom grundskolan kommer att innebära högre kostnader men även högre tilldelning av prestationer.

Elevantalet inom gymnasieskolan kommer att minska under de kommande åren, elevminskningen kommer att bli signifikant märkbar till 2012. Den minskade

budgettilldelningen till följd av elevminskningen pareras delvis av en förväntad ökning av elever från andra kommuner. Elevminskningen innebär minskade resurser och kräver en översyn av gymnasieverksamhetens kostnader och ett effektivare resursutnyttjande, bland annat avseende administration och lokaler.

I budgetpropositionen 2010 gör regeringen bedömningen att förslagen i GY2011 kommer att leda till kostnadseffektiviseringar för skolhuvudmännen vilket i sin tur kan leda till minskade statsbidrag redan 2012.

Yrkesvux är regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning under åren 2009-2011. Statsbidraget upphör från och med 2011 års utgång. Några faktorer som påverkar efterfrågan på vuxenutbildning framöver är årskullarnas storlek, konjunkturutvecklingen och framtidens arbetsmarknad, personers sökbeteende om det finns en rätt till utbildning, den nya gymnasieskolans genomslag, regler för urval vid antagning till högskolan samt införande av nya Yrkeshögskolan.

Kommunfullmäktige har definierat vilka som ska ha rätt att gå på vuxenutbildning i staden. Ett schablonsystem som korresponderar med fullmäktiges inriktning behöver utvecklas.

Effektiviseringskravet på grund av införandet av gemensam administration och av e-tjänster uppgår år 2011 till 36,2 mnkr. Anslaget för kompetensutveckling minskas med 10,0 mnkr och de extra medel om 5,5 mnkr som nämnden fått för utbildning av personal till barnskötare och förskollärare tas bort.

I driftsbudgeten ingår kostnaden för räntor och avskrivningar. Kapitalkostnaderna kommer successivt att öka och beräknas uppgå till 90,0 mnkr år 2013. Därefter bedöms de ligga kvar på ca 90 mnkr per år.

3.2 Investeringar

Förvaltningen räknar med ett investeringsbehov om 90 mnkr även de kommande åren. Införandet av ny investeringsmodell kommer att slå igenom. Skolenheter planerar satsningar på digitala verktyg som trådlöst nätverk och interaktiva skrivtavlor, tillgänglighet, miljösatser och andra standardhöjande åtgärder för att utveckla verksamheten. Alla dessa satsningar medför att medlen sannolikt kommer att användas fullt ut.

I beräkningen av kommande kapitalkostnader har internräntan förutsatts vara fyra procent. Kapitalkostnaderna påverkas av när i tiden investeringarna förväntas äga rum, och av att investeringar från år 2006-2008 kommer att skrivas av helt under planeringsperioden. Beräknade investeringar och kapitalkostnader finns i bilaga 1.

4. Övriga redovisningar

Upphandling i konkurrens och personalövertagande

En upphandling inom vuxenutbildningen kommer att genomföras. Nya avtal ska gälla från den 1 juli 2011.

En ny kartläggning av verksamheter som kan konkurrensutsättas genomförs och ligger till grund för genomförandeförslag 2011-2013.

Försystem till Agresso

En förenklad administration och effektivare resursanvändning kräver följande anpassningar i Bosko-systemet *för integration till Agresso*:

- Utökad integration för stadsintern fakturering avseende modersmålsundervisning. Kravspecifikation och kostnadsberäkning kommer att tas fram under 2010. Därefter fattas beslut om fortsatt utveckling av systemet.
- Registrering och debitering av elever som deltar i öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb).

IT-administrativa system

För att möta förändrade behov och nya reformer behövs ett *personaladministrativt IT-system* som ger möjlighet till kartläggning av kompetens utifrån både nya och gamla behörighetsregler för lärare. Det ska också ge möjligheter till kartläggning av kompetens för den övriga personalen.

Ett PA-system ska kunna ge förutsättningar för beräkning av långsiktiga prognoser av rekryteringsbehov av olika personalgrupper och också ligga till grund för planering av fortbildningsinsatser. Detta är en förutsättning för att förvaltningen ska kunna ha en strategi för framtida personalplanering. Förvaltningen deltar i stadens arbete för att få fram ett effektivare PA-system utifrån de behov som finns.

Inköpsprocessen i sin helhet behöver ses över. Behov finns av ett *inköpssystem/inköpsmodul* och redan idag finns möjlighet att till Agresso knyta en inköpsmodul. Inköpsprocessen blir effektivare med ökade kontroll- och informationsfunktioner. En inköpsmodul kan även stödja staden i att effektivisera och rationalisera upphandlingsprocessen.

Anläggningsmodulen i Agresso behöver utvecklas för att minska det dubbelarbete som utförs för att administrera inventarier. Förbättringen av modulen är än mer aktuell i och med de nya redovisningsprinciperna för investeringar.

Arbetet med att införa och etablera *användandet av Diabas* måste fortsätta för att effektivisera förvaltningens administration.

Verksamhetssystem

En gemensam webbaserad plattform för hela förvaltningens utbildningsverksamhet som omfattar såväl administrativa som pedagogiska resurser utvecklas till att bli den naturliga arbetsytan för elever, pedagoger och annan skolpersonal. Den ligger också till grund för utvecklingen av nya e-tjänster. En successiv överföring av applikationer, stödprocesser och administrativa verktyg kombineras med införandet av nya verktyg och samarbetsfunktioner. Möjligheten till ett ökat deltagande från vårdnadshavare och andra intressenter ingår i arbetet. Förenklad informationsåtkomst via olika kanaler, tillgänglighet för alla och betoning på mobilitet och interaktion är några grundelement. Viktigt är att utveckla funktioner för att underlätta lärares arbete.

Detta innebär förändringar av nuvarande verksamhetssystem (Fronter, Skolwebb, Bosko, Hanna).

Digitalt verksamhetsstöd

Pedagog Stockholm är en öppen webbplats för pedagoger och lärare. Syftet är att göra det lättare att hitta pedagogiskt relaterad information, utvecklingsstöd i olika former samt aktuell pedagogisk forskning. Pedagog Stockholm kommer att utvecklas med mer interaktion på webbplatsen i form av möjlighet till debatt och diskussion. Pedagog Stockholm ska utvecklas även för förskolan.

Ett chefsforum på intranätet ska från 2011 bidra till mer lättillgänglig information och effektivare kommunikation mellan utbildningsförvaltningens chefer.

Stöd för hantering av nämnd- och styrelsehandlingar

Vidareutveckling bör ske av den e-tjänst som stödjer och förenklar nämndhanteringsprocess genom att integrera förvaltningens dokument- och ärendehanteringssystem, göra det möjligt att skapa/granska tjänsteutlåtanden i en samverkansyta samt integrera lösningen med e-arkiv Stockholm och därifrån publicera nämndhandlingar även för allmänheten.

E-arkiv Stockholm

En tänkbar e-tjänst, knuten till verksamhetssystemen, är att göra möjligt för elever att få ut sina betyg, oavsett vilken skola som skrivit in det i systemet. E-tjänsterna skulle enkelt och snabbt ge elever och vårdnadshavare tillgång till mycket efterfrågad information. Även här måste prioritering och finansiering av olika tjänster diskuteras.

Bilagor

1. Obligatoriska bilagor
2. Antal barn/elever/studerande
3. Schabloner och kostnadsutveckling 2006-2010
4. Omvärldsbevakning – till utbildningsnämnden